

HUNAJAVALMISTEIDEN pakkausmerkinnät kuntoon

Pikainen vilkaisu eri hunajavalmisteiden tuottajien nettisivuille paljastaa, että pakkausmerkinnöissä on melkoisen paljon korjattavaa. Tähän artikkeliin on koottu tärkeimpiä ohjeita pakkausmerkintöjen laatimiseen.

Ruokaviraston julkaisema Elintarviketieto-opas on tärkein tiedonlähde, joka ohjaa hunajan pakkaajia ja hunajavalmisteiden tuottajia pakkausmerkintäasioissa. Tämä artikkeli perustuu suurelta osin Elintarvikeoppaan ohjeisiin.

Hunajavalmisteet

Jos hunajaan on lisätty marjajauhetta, aromia, kuitua, siitepölyä, muita mehiläistuotteita tai mitä tahansa muuta, sitä ei saa myydä nimellä hunaja vaan se on hunajavalmiste. Koska hunajavalmiste ei ole kuluttajalle tuttu käsite, sen nimeä täytyy tarkentaa siten, että se kuvaa tuotetta mahdollisimman tarkasti. Hunajavalmisteet ovat elintarvikkeita, joihin tarvitaan lisäksi hieman enemmän merkintöjä verrattuna tavalliseen hunajapakkaukseen.

Pakolliset merkinnät (kuva 1)

1. Tuotteen tarkka nimi, joka on niin kuvaava, että kuluttaja ymmärtää, mitä tuote sisältää.
2. Sisällön määrä merkitään paino- tai tilavuusyksikkönä tuotteen nimen kanssa samaan kenttään.
3. Vastuussa olevan toimijan nimi ja postiosoite. Toimija voi olla tuottaja, pakkaaja tai markkinoija.
4. Vähimmäissäilyvyysaika ja elintarvike-erän tunnus. Säilyvyys voidaan merkitä: Parasta ennen 10.10.2022, Parasta ennen 10.2022 loppua tai Parasta ennen 2022 loppua. Jos säilyvyys merkitään päivämäärän tarkkuudella, se toimii myös elintarvike-erän tunnukseksi, joka on pakollinen pakkausmerkintä. Erätunnus on tärkeä pakkausmerkintä, jos jostain syystä joutuu vetämään erän hunajaa pois markkinoilta. Sen avulla voidaan yksilöidä samaan erään kuuluvat elintarvikkeet. Erä on yleensä korkeintaan yhden päivän tuotannon suuruinen. Jos käytetään erillistä erätunnusta, tunnuksen eteen on liitettävä kirjain "L" (Lot = erä), jollei tunnus muutoin erotu selvästi muista pakkausmerkinnöistä, esimerkiksi L125.
5. Ainekset tai ainesosat merkitään elintarvikkeessa painon mukaan alenevassa järjestyksessä. Jos raakaainetta korostetaan tuotteen nimessä (esimerkkikuvassa siitepöly) sen määrä pitää ilmoittaa painoprosentteina, esimerkiksi Ainekset: hunaja, siitepöly 10 paino-%.

Kuva 1.

6. Ravintoarvoilmoitus on pakollinen elintarvikkeissa, joissa on useita ainesosia. Siitä on tässä esitetty minimimuoto, jossa on pakolliset ilmoitettavat ravintoaineet. Sen ilmoittamisesta on vapautettu pienet pakkaukset (pinta-ala alle 25 neliösenttimetriä) ja käsityönä valmistetut elintarvikkeet, joita pieniä tuotemääriä tuottava valmistaja toimittaa suoraan loppukuluttajalle tai paikallisille vähittäisliikkeille. Hunajan ravintoarvotiedot löytyvät helposti www.fineli.fi-tietokannasta ja hunajaan sekoitettujen raaka-aineiden ravintoarvot kyseisen tuotteen valmistajalta.
7. Elintarvikkeen pääaineksen alkuperämaan ilmoittaminen on pakollista.

Kaikki pakolliset pakkausmerkinnät täytyy laittaa myös ruotsiksi kaksikielisillä paikkakunnilla. Pakollisten pakkausmerkintöjen täytyy löytyä myös nettikaupan tuotesivuilta.

Muut pakkausmerkinnät

8. Käyttöohje on vapaaehtoinen merkintä. Esimerkissä siihen on liitetty varoitusmerkintä "Vain yli 1-vuotiaille", joka ei ole pakollinen hunajavalmisteissa. Sen käyttöä kuitenkin suositellaan. Siitepölyä sisältävään tuotteeseen on hyvä laittaa varoitus myös siitepölyallergisille.

Pakkaukseen laitetaan usein myös säilytysohje, käyttöohjeita ja -vinkkejä sekä tarinaa tuotetta valmistavasta yrityksestä käytettävissä olevan tilan mukaan.

Kuva 2. Hunajavalmisteeseen, jossa on useita eri marjoja, merkitään käytetyt marjat nimen alle.

Muita esimerkkejä hunajavalmisteiden nimeämisestä

Puolukka-hunajavalmiste, Hunaja-puolukkavalmiste tai Puolukkainen hunajavalmiste. Tällaista nimeä saa käyttää, kun valmisteeseen on laitettu marjaa tai marjajauhetta merkittävä määrä, joka vaikuttaa selkeästi makuun ja väriin. Muista ilmoittaa marjan määrä painoprosentteina ainesosaluettelossa sekä lisätä marjajauheen ravintoarvot ravintoarvoilmoitukseen. Ravintoarvon yhteyteen voi myös merkitä, mitä määrää tuoreita marjoja jauhe vastaa.

Puolukanmakuinen hunajavalmiste. Tätä ilmaisua on käytettävä, jos hunajaan lisätään aromia (esimerkiksi minttu, sitruuna, lakka, mansikka jne.). Aromi merkitään ainesosaluetteloon, mutta sen painoprosenttia ei tarvitse ilmoittaa eikä sitä tarvitse huomioida ravintoarvotaulukossa. Aromien nimeämisestä on oma lainsäädäntönsä (katso jutun lopussa olevat linkit).

Marja-hunajavalmiste. Tässä valmisteessa on käytetty useita marjajauheita. Nimen yhteyteen merkitään tuotteesta ainekset, esimerkiksi puolukka-, karpalo- ja tyrnijuauhe sekä hunaja. Huomioi marjajauheet ainesosaluettelossa ja ravintoarvoilmoituksessa. (kuva 2)

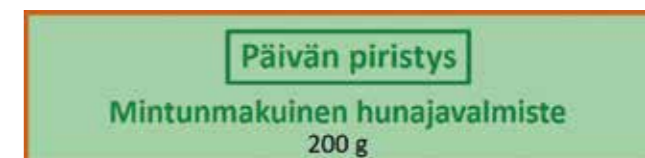
Päivän piristys – Mintunmakuinen hunajavalmiste. Hunajavalmisteella voi olla markkinointinimi, mutta sen viereen täytyy laittaa samankokoisella fontilla tuotteen kuvaava nimi. Markkinointinimiä käytettäessä täytyy olla tarkkana, että ei viitata hunajan vaikutuksiin, koska hunajalle ei ole olemassa hyväksytyjä terveysväitteitä. (kuva 3)

Muuta huomioitavaa

Jos hunajavalmisteessa käytetään inkivääriä, on hyvä laittaa pakkaukseen seuraava varoitusmerkintä: "Ei suositella raskaana oleville."

Hunajavalmisteissa ei saa käyttää ilmaisia luonnon tai luonnollinen, koska hunajaan on lisätty muita ainesosia. Jos hunajavalmisteeseen maunantaja on aromi, pakkauksessa ei saa käyttää marjan, hedelmän tai kasvin kuvia, jotta kuluttajaa ei johdeta harhaan.

Jos hunajaan sekoitetaan ainesosia, jotka voivat aiheuttaa allergiaa, niiden nimi pitää liittää ainesosaluettelossa. Allergiaa aiheuttavia aineita ovat esimerkiksi pähkinät, seesaminsiemenet, maitotuotteet, viljat ja sinappi.

Kuva 3. Jos käytetään markkinointinimeä – tässä Päivän piristys – sen viereen on merkittävä tuotteen varsinainen nimi, joka tässä on mintunmakuinen hunajavalmiste.

Apuu terveystarkastajalta

Tämä artikkeli ei ole täydellinen esitys kaikista pakkausmerkinnöistä. Lopussa olevasta linkkilistasta löytyy muita lainsäädännön kohtia, joita pakkausmerkinnöissä pitää huomioida ja joita ei tässä tekstissä ole erikseen tuotu esiin. Niitä ovat esimerkiksi tekstien minimikokovaatimus, aromien nimeäminen ainesosaluetteloon, raaka-aineen alkuperämaan ilmoittaminen ja marjajauheen nimeäminen. Paras apu pakkausmerkintäasioissa on oman kunnan terveystarkastaja. Ruokavirastossa pakkausmerkinnöistä antaa ohjeita ylitarkastaja **Tuulikki Lehto**.

Myös More than honey -hanke auttaa pakkausmerkintöjen sisällön suunnittelussa. Jos tarvitset apua, ota yhteyttä Anneli Saloseen: anneli.salonen@hunaja.net tai 050 470 6411.

Elintarviketieto-opas: bit.ly/elintarviketieto-opas
Ruokaviraston nettikurssi pakkausmerkinnöistä: aineisto.ruokavirasto.fi/pakkausmerkinnat/

Lainsäädäntöä

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (elintarviketietoasetus)

Elintarvikkeen pääaineksen alkuperämaan ilmoittamisesta säädetään komission täytäntöönpanoasetuksella EU N:o 2018/775. Asetus on voimassa, ja sitä on sovellettava viimeistään 1.4.2020 alkaen.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1334/2008 elintarvikkeissa käytettävistä aromeista ja tietyistä ainesosista, joilla on aromaattisia ominaisuuksia, muutoksineen, IV luku.

Komission tiedonanto (2017/C 428/01). Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 liitteessä II lueteltuja allergioita tai intoleransseja aiheuttavia aineita tai tuotteita koskevien tietojen ilmoittamisesta.

Anneli Salonen, projektipäällikkö

Hankkeen nettisivut:
mehilaishoitajat.fi/more-than-honey-hanke/

